

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دفترخانه شورای عالی آمایش سرزمین

اسناد آمایش ۳۱ استان کشور

مُصوب شورای عالی آمایش سرزمین ۱۳۹۹/۱۲/۱۱

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرخاژ شوراعالی آمایش سرزمین

شوراعالی آمایش سرزمین

۳.....	سند آمایش استان گلستان.....
۳۶.....	سند آمایش استان گیلان.....
۶۹.....	سند آمایش استان سمنان.....
۹۰.....	سند آمایش استان مازندران.....
۱۲۵.....	سند آمایش استان اردبیل.....
۱۵۱.....	سند آمایش استان آذربایجان غربی.....
۱۷۵.....	سند آمایش استان آذربایجان شرقی.....
۲۰۴.....	سند آمایش استان کردستان.....
۲۳۳.....	سند آمایش استان ایلام.....
۲۵۶.....	سند آمایش استان لرستان.....
۲۸۱.....	سند آمایش استان کرمانشاه.....
۳۰۰.....	سند آمایش استان همدان.....
۳۱۹.....	سند آمایش استان چهار محال و بختیاری.....
۳۳۵.....	سند آمایش استان خوزستان.....
۳۵۷.....	سند آمایش سرزمین استان اصفهان.....
۳۹۷.....	سند آمایش استان کهگیلویه و بویراحمد.....
۴۲۶.....	سند آمایش استان فارس.....
۴۴۷.....	سند آمایش استان بوشهر.....
۴۷۸.....	سند آمایش استان قم.....
۵۰۱.....	سند آمایش استان البرز.....
۵۱۹.....	سند آمایش استان تهران.....
۵۴۳.....	سند آمایش استان قزوین.....
۵۶۷.....	سند آمایش استان مرکزی.....
۵۹۴.....	سند آمایش استان زنجان.....
۶۲۳.....	سند آمایش استان سیستان و بلوچستان.....
۶۵۴.....	سند آمایش استان یزد.....
۶۸۸.....	سند آمایش استان کرمان.....
۷۲۶.....	سند آمایش استان هرمزگان.....
۷۴۸.....	سند آمایش استان خراسان جنوبی.....
۷۸۲.....	سند آمایش استان خراسان رضوی.....
۸۱۲.....	سند آمایش استان خراسان شمالی.....

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دبیرخانه شورای عالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

به استناد جزء یک بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور؛ شورای عالی آمایش سرزمین در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱، سند آمایش استان گیلان در افق ۱۴۱۴ را در دو قسمت راهبردی و اجرایی به شرح زیر تصویب نمود:

سند آمایش استان گیلان

ماده ۱- تعاریف و مفاهیم

در این سند اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

شورای عالی: شورای عالی آمایش سرزمین

دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی آمایش سرزمین

اهداف بنیادین توسعه فضایی استان: اهداف بنیادین غایت خواست های جامعه در حوزه های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و زیست محیطی بوده که در قالب رویکرد تفکر ارزشی و مبتنی بر ارزش ها و آرمان های حاکم بر جامعه، احکام و الزامات اسناد فرادست ملی - منطقه ای، شناخت قابلیت ها و احصاء مسائل جامعه استخراج شده و مبنایی برای طراحی چشم انداز توسعه استان می باشد.

نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه ای: نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه ای مبتنی بر تحلیل روندها و گرایشات پیشین، الزامات اسناد فرادست ملی و منطقه ای و بررسی دقیق بر روی منابع، استعدادها و شایستگی های بالقوه یا بالفعل و نیز تخصص ها و مزیت های فعلی یا آتی استان در دو سطح جداگانه ملی و منطقه ای (متناسب با شعاع عملکردی هر نقش یا تخصص) شناسایی و تعریف می شود.

چشم انداز توسعه استان و مأموریت های آن: چشم انداز، تصویر آینده مطلوب و دلپذیر یک جامعه بوده که باورپذیری، شفافیت، جداییت، یکپارچگی، جامعیت و برانگیزانندگی آن، سبب اجماع، ترغیب و جهت دهی به همه نیروهای توسعه در راستای تحقق آن می شود. چشم انداز توسعه استان مبتنی بر الزامات اسناد فرادست ملی - منطقه ای، اهداف بنیادین، عدم قطعیت های شناسایی شده، شناخت قابلیت ها و احصاء مسائل استان، دیدگاه های نخبگان و مقامات ارشد استانی و منبعث شده از نقاط لنگرگاهی (عملکردهای اصلی استان، آوازه یا برند استان و ...) در چارچوب رویکرد آینده نگاری استخراج می شود. مأموریت های توسعه استان نیز منبعث از سازوکار شناسایی اهداف

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دیرناز شورای عالی آمایش سرزمین

بنیادین و استخراج چشم انداز، بازتاب دهنده جهت گیری ها و تخصص های توسعه استان و عرصه ها یا قلمروهای اولویت دار توسعه استان می باشد.

راهبردهای پابرجا: راهبردهای پابرجا راهبردهایی هستند که می تواند پاسخگوی آینده های متعدد ممکن باشد، بدون آن که در برخی آینده ها، موجب خسارت شدیدی شود. در سند آمایش استان، این راهبردها، راهبردهایی هستند که مبتنی بر کاربست تکنیک سناریونگاری، از بیشترین پابرجایی (ثبات، کارایی و کاربردپذیری) در تمامی سناریوهای مختلف توسعه فضایی استان و زمینه سازی تحقق سازمان فضایی افق توسعه یافتگی استان برخوردار هستند.

شکل بندی کلان نظام فضایی: شکل بندی کلان نظام فضایی یا همان طرح پایه آمایش استان، مبتنی بر راهبردهای پابرجا و استنتاج الزامات فضایی این راهبردها، قلمروهای اصلی و مراکز عمده زیست و فعالیت، شبکه های اصلی زیربنایی و کریدورهای ارتباطی و قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت و قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت استان را مشخص می نماید.

تخصص ها و اولویت های توسعه استان: تخصص های نواحی (مناطق) استان در قالب گدهای تفصیلی تر فعالیت ها و عرصه های اولویت دار توسعه در این نواحی (مناطق) در راستای شکل بندی کلان نظام فضایی طرح می گردد. سیاست های سرزمینی توسعه بخش ها در استان: مجموعه اقدامات و دستورالعمل های معینی که در جهت رسیدن به هدف یا اهداف مورد نظر در برنامه آمایش استان، در چارچوب های راهبردهای مشخص شده تعیین و به اجرا گذاشته می شود.

تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی: از روی هم گذاری لایه های مختلف شکل بندی الگوی استقرار فعالیت ها، الگوی نظام سکونتگاهی، الگوی نظام خدمات اجتماعی، الگوی نظام خدمات برتر، الگوی شبکه های زیربنایی به همراه لایه های پایه نظیر لایه های پهنه بندی های طبیعی، تقسیمات کشوری و ... تصویر شکل بندی سازمان فضایی استان را شکل می گیرد.

برنامه های اجرایی آمایش استان: مجموعه ای از طرح ها و پروژه های هماهنگ و هم راستا که در چارچوب یک برنامه (بخشی یا سرزمینی) شکل می گیرند و با اجرای آنها در چارچوب جهت گیری های کلان و روش های اجرایی از پیش اندیشیده شده، هدف های برنامه آمایش استان محقق می شود.

آب قابل برنامه ریزی: سهم آب استان از منابع آب تجدیدپذیر حوضه های آبریز درجه ۲ سی گانه کشور که استان یکی از ذینفعان آن حوضه آبریز بوده و یا از طریق طرح های انتقال بین حوضه ای، منابع آب به استان منتقل می شود.

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دسیرناز شورای عالی آمایش سرزمین

منابع آب قابل برنامه ریزی شامل منابع متعارف (سطحی و زیرسطحی) و منابع آب غیرمتعارف (پساب و منابع آب شور و لب شور درون سرزمینی و منابع آب نمک زدایی دریا) می باشد.

ماده ۲- سند راهبردی آمایش استان گیلان به قرار زیر است:

۱-۲- اهداف بنیادین

- حفاظت فعال و بهره برداری خردمندانه از منابع طبیعی و میراث انسانی منحصر به فرد
- اقتصاد سبز- آبی، پویا، برون گرا، صادرات محور، رقابت پذیر و جهان- محلی شده
- تکمیل زنجیره ارزش کارکردی - فضایی بخش های کشاورزی، صنعت و خدمات
- توسعه اقتصاد پایدار دریا محور و مبتنی بر مزیت های فعالیت و حمل و نقل چندوجهی
- محیط نوآور، قابلیت افزا و برانگیزاننده کارآفرینی و کسب و کار
- گردشگری بوم آورد، خلاق و مسئولیت پذیر، مبتنی بر هم زیستی و هم افزایی جوامع محلی و میزبان
- پایداری اجتماعی- فرهنگی (بر مبنای عدالت محوری، انسجام بخشی، تنوع طلبی، ارتقای کیفیت زندگی، سطح آزادی و حکومت مداری) برای ایجاد جامعه ای سالم و پر نشاط
- نظام سکونتگاهی - فعالیتی متعادل، متوازن و مبتنی بر ظرفیت های زیستی و اصول پدافند غیرعامل
- سازمان فضایی - کارکردی شبکه ای، هم افزا، متنوع، یکپارچه و همیارانه
- نظام و محیط نهادی چند کنش گرانه، توسعه گرا و همکارانه
- ارتقای سطح امنیت استان از طریق بکارگیری الزامات دفاعی، امنیتی، پدافند غیرعامل و مدیریت بحران در برنامه های توسعه ای استان

۲-۲- نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه ای

نقش استان در تقسیم کار ملی

نواحی برنامه ریزی / شهرستان	وظیفه تخصصی در هر نقش	زمینه نقش
نواحی برنامه ریزی چهار گانه استان	احیاء و حفاظت از قلمروهای منحصر بفرد و ارزشمند طبیعی با تاکید بر جنگل های هیرکانی و تالاب انزلی	محیط زیست
نواحی برنامه ریزی چهار گانه استان	تولید محصولات استراتژیک، ارگانیک و دارای مزیت رقابتی (همچون برنج، چای، زیتون، فندق، ابریشم، مرکبات، کیوی، بادام زمینی،	کشاورزی

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دیرناز شورای عالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

نواحی برنامه ریزی / شهرستان	وظیفه تخصصی در هر نقش	زمینه نقش
	محصولات گلخانه ای، گیاهان دارویی، گل گاوزبان، عسل، طیور و انواع آبزیان) با رویکرد تأمین نیاز غذایی داخل و صادرات به بازارهای هدف	
نواحی برنامه ریزی چهارگانه استان	تولید محصولات صنعتی با تکنولوژی بالا و نوین (همچون نانو و بیوتکنولوژی، الکترونیک، نساجی، قطعه سازی و ساخت تجهیزات حمل و نقل، سلولزی، تبدیلی و تکمیلی کشاورزی و شیلاتی، دارویی، بازیافت و صنایع دریایی) با رویکرد تأمین داخل و صادرات	صنعت و معدن
نواحی برنامه ریزی چهارگانه استان	ارایه خدمات گردشگری دانش بنیان، طبیعت گرا (سبز) و اجتماع محور در مقیاس ملی (ایران گردی) و فراملی (جهانگردی) قطب گردشگری طبیعی، فرهنگی - تاریخی، دریایی، سلامت (پزشکی، طبیعت درمانی، تندرستی) و ورزشی ملی و فراملی با تأکید بر مؤلفه های شهر خلاق خوراک یونسکو، صنایع دستی، موزه میراث روستایی	میراث فرهنگی و گردشگری
رشت، بندرانزلی، آستارا، رودبار، لاهیجان	قطب تجاری، لجستیکی و ترانزیتی کشور در مبادله های بازرگانی خارجی با محوریت منطقه آزاد بندر انزلی، منطقه ویژه تجاری مرزی بندر آستارا، منطقه ویژه اقتصادی - کشاورزی، بازرگانی و گردشگری لاهیجان و برخوردار از حمل و نقل چند وجهی حلقه تعاملات اقتصادی ملی (چابهار- آستارا و سرخس - آستارا) و بین-المللی (نوستراک و تراسیکا) از طریق محور رودبار- رشت - بندرانزلی- آستارا	بازرگانی
رشت	کلان شهر رشت، پذیرنده برخی از نقش های تهران	نظام سکونتگاهی
رشت، بندرانزلی، آستارا، لاهیجان	ارایه کننده خدمات برتر گمرکی و لجستیکی، واسطه گری های مالی (بانکی و بیمه ای)، سلامت (پزشکی، طبیعت درمانی، تندرستی)، خدمات جامع سالمندان و خدمات کسب و کار در مقیاس ملی و فراملی	خدمات برتر
نواحی برنامه ریزی چهارگانه استان با محوریت	حلقه اتصال بندر چابهار به آسیای میانه، قفقاز و اروپا (نوستراک) از طریق ارتباطات ریلی، هوایی، جاده ای و دریایی	حمل و نقل و ارتباطات

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورایعالی آمایش سرزمین

نواحی برنامه ریزی / شهرستان	وظیفه تخصصی در هر نقش	زمینه نقش
شهرستان های رشت، بندر انزلی، آستارا، رودبار	ارتباط دهنده استان های غربی و مرکزی با سواحل دریای خزر و کشورهای آسیای میانه، قفقاز و اروپا قطب ارتباطات و فناوری اطلاعات (مراکز داده و تماس) شمال کشور با کشورهای آسیای میانه، قفقاز و اروپا	
نواحی برنامه ریزی چهارگانه استان	مبادله انرژی (برق) با جمهوری های قفقاز (آذربایجان، ارمنستان و گرجستان) تامین بخشی از برق مورد نیاز استان های همجوار (زنجان، قزوین، اردبیل، مازندران و آذربایجان شرقی)	انرژی
نواحی برنامه ریزی چهارگانه استان	تامین دفاع مرزی، امنیت ملی و پدافند غیرعامل	پدافند غیرعامل و امنیت ملی

نقش استان در تقسیم کار منطقه ای

قلمرو / نواحی برنامه ریزی / شهرستان	وظیفه تخصصی در هر نقش	زمینه نقش
نواحی برنامه ریزی چهارگانه استان	احیاء و حفاظت از قلمروهای منحصر بفرد و ارزشمند طبیعی با تاکید بر مناطق چهارگانه، مناطق برخوردار از آثار طبیعی ارزشمند و تالاب های استان	محیط زیست
نواحی برنامه ریزی چهارگانه استان	تولید محصولات استراتژیک، ارگانیک و دارای مزیت رقابتی (همچون برنج، چای، زیتون، فندق، ابریشم، مرکبات، کیوی، بادام زمینی، محصولات گلخانه ای، گیاهان دارویی، گل گاوزبان، عسل، دام و طیور و انواع آبزیان)	کشاورزی
نواحی برنامه ریزی چهارگانه استان	استقرار صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی و شیلاتی، دارویی، الکترونیک، نساجی، سلولوزی، بازیافت و صنایع دریایی	صنعت و معدن

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دیرناز شورای عالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

قلمرو/نواحی برنامه ریزی /شهرستان	وظیفه تخصصی در هر نقش	زمینه نقش
نواحی برنامه ریزی چهار- گانه استان	محور گردشگری دریایی و ساحلی آستارا- تالش- انزلی/کاسپین - کیاشهر - چاف و چمخاله- رودسر و بندر و سواحل استان های مازندران و گلستان محور گردشگری طبیعی - تاریخی درفک- دیلمان - الموت (گیلان - قزوین) محور گردشگری طبیعی اشکورات (گیلان- مازندران- قزوین) محورهای گردشگری طبیعی اسالم- خلخال و پونل - خلخال (گیلان - زنجان- اردبیل) محور گردشگری طبیعی حیران (گیلان - اردبیل) محور گردشگری طبیعی، فرهنگی و تاریخی فومن- شفت (گیلان - زنجان- اردبیل)	میراث فرهنگی و گردشگری
رشت، بندر انزلی، تالش، آستارا، رودبار، لاهیجان، رودسر	قطب تجاری، لجستیکی و ترانزیتی شمال کشور در مبادلات بازرگانی داخلی نقش محوری آستارا به عنوان منطقه ویژه تجاری مرزی ایران - آذربایجان و برخوردار از ارتباطات ریلی، جاده ای و دریایی با کشورهای حوزه قفقاز	بازرگانی
رشت	کلان شهر رشت با حوزه نفوذ وسیع، حجم عظیم فعالیت های خدماتی و بازرگانی و مهمترین و بزرگترین کانون جمعیتی در حاشیه جنوبی دریای خزر	نظام سکونتگاهی
نواحی برنامه ریزی چهار- گانه استان	ارابه کننده خدمات برتر بازرگانی، سلامت (پزشکی، طبیعت درمانی، تندرستی)، آموزش مهارت های حرفه ای و آموزش عالی (تامین نیازهای منطقه به ویژه در بخش های کشاورزی و گردشگری) در سطح منطقه	خدمات برتر
نواحی برنامه ریزی چهارگانه استان با محوریت شهرستان های رشت، بندر انزلی، آستارا، رودبار	دروازه ارتباطی استان های همجوار و مناطق داخلی کشور با سواحل دریای خزر و کشورهای آسیای میانه و قفقاز	حمل و نقل
رودبار، بندرانزلی، تالش، رضوانشهر، آستارا	یکی از مراکز اصلی تولید انرژی های نو و تجدید پذیر تامین بخشی از برق مورد نیاز استان های همجوار	انرژی
مناطق چهارگانه	نقش اساسی در دفاع و امنیت منطقه و تحقق اهداف پدافند غیرعامل و امنیت ملی	پدافند غیرعامل و امنیت ملی

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دیرناظر شورای عالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

۳-۲- چشم انداز توسعه استان

گیلان، استان پیشتاز توسعه سبز - آبی منطقه شمال ایران به مرکزیت کلان شهر جریان ساز رشت به عنوان بزرگترین شهر شمال ایران است که با تکیه بر سرمایه های طبیعی، انسانی و اجتماعی، به شیوه ای خردمندانه و مبتنی بر ظرفیت زیستی، در همبستگی با توسعه ملی و با بهره مندی از نظام مدیریت یکپارچه و هم افزای منطقه ای، کیفیت بالای زندگی، بهروزی و نیک بختی فردی و اجتماعی را با رعایت الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافند غیر عامل فراهم نموده است.

گیلان با بهره گیری از دانش و فناوری روز، محیطی پذیرای خلاقیت و کارآفرینی را به وجود آورده و ضمن استفاده از فرصت های گرد شگری ارزشمند، مشارکت مردمان خود را در فرآیندهای نوین توسعه فراهم آورده و شیوه ای پیشرو برای پاسداری فعال از فرهنگ و پیشینه هویتی این خطه دیرین یافته است.

گیلان با احیای نقش دروازه ای خود، نقشی موثر در تعامل با کشورهای آسیای میانه، قفقاز و اروپا ایفا و ضمن بازگشایی کریدورهای اقتصادی و ارتباطی، همچون پلی میان شرق آسیا تا شرق و شمال اروپا عمل می کند.

۴-۲- ماموریت های توسعه استان

- راهبری تعاملات اقتصادی و بازرگانی با کشورهای آسیای میانه، قفقاز و اروپا
- ایفای نقش فعال در کریدورهای بین المللی شمال - جنوب و شرق - غرب و بهره گیری از مزیت های آنها
- مرکزیت مدیریت و پایش الگوی توسعه دریامحور و سبز شمال کشور
- مرکزیت گرد شگری طبیعی، فرهنگی - تاریخی، دریایی، سلامت (پزشکی، طبیعت درمانی، تندرستی) و ورزشی، فراملی و ملی شمال کشور
- قطب محصولات کشاورزی صادرات محور (چای، برنج، زیتون، بادام زمینی، کیوی، فندق، مرکبات، ابریشم، گیاهان دارویی، گل گاوزبان و محصولات گلخانه ای)، شیلات و آبرزی پروری در سطح ملی و فراملی
- مرکز استقرار صنعت پاک و دانش بنیان، با فناوری نوین با اولویت صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی در مقیاس ملی و منطقه ای
- مرکزیت مدیریت یکپارچه شبکه بنادر استان های حاشیه دریای خزر
- مرکزیت ارتباطات و فناوری اطلاعات (مراکز داده و تماس) شمال کشور با کشورهای آسیای میانه، قفقاز و اروپا

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دیرناز شورای عالی آمایش سرزمین

- مرکزیت آموزش عالی در تأمین نیازهای ملی و منطقه‌ای به ویژه در بخش‌های کشاورزی و گردشگری
- ایفاء نقش مؤثر در تولید انرژی‌های نو و تجدیدپذیر
- ارایه‌کننده برخی خدمات برتر در سطح فراملی، ملی و منطقه‌ای با تأکید بر خدمات گمرکی و لجستیکی
- واسطه‌گری‌های مالی (بانکی و بیمه‌ای)، سلامت (پزشکی، طبیعت درمانی، تندرستی)، خدمات جامع سالمندان و خدمات کسب و کار
- ضامن پایداری محیط زیست خشکی و آبی منحصر به فرد استان
- مدیریت و سازماندهی ساختارهای درونی قابلیت‌افزا و محرک توسعه منطقه‌ای استان
- مدیریت یکپارچه فضایی و زنجیره‌های عملکردی برد - برد در راستای توسعه سبز - آبی پایدار استان
- حافظ فرهنگ و پیشینه هویتی غنی و تأمین‌کننده کیفیت مطلوب زندگی برای مردم گیلان

۲-۵- راهبردهای پابرجا

- ایجاد و ارتقای سطح رقابت‌پذیری سبز اقتصادی در بخش‌های دارای مزیت نسبی
- مدیریت یکپارچه و خردمندانه پسماند و کاهش آلایندها
- گسترش همکاری و مشارکت منطقه‌ای به منظور کاهش اثرات منفی محیط زیستی
- انسجام بخشی و تنوع بخشی نظام فعالیت اقتصادی و تکمیل زنجیره‌های ارزش
- توسعه و تعمیق روابط و پیوندهای اقتصادی منطقه‌ای و فراملی
- مدیریت بهینه و یکپارچه منابع آب و ارتقای سیستم‌های ذخیره سازی آن
- مدرن سازی، ارتقای بهره‌وری و پایداری و رقابت‌پذیری نظام کشاورزی استان
- توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی با تأکید بر شیوه‌های نوین سبز
- گسترش صنایع و خدمات پشتیبان تولید دانش بنیان، پیشرو، سبز و صادرات مبنای ویژه در منطقه آزاد تجاری-صنعتی
- تقویت و بهبود پیوندهای پسین و پیشین بین فعالیت‌های اقتصادی و اصلاح و تکمیل زنجیره‌های تولید و تشکیل خوشه‌های صنعتی
- توسعه خوشه‌های صنعتی و گسترش صنایع رقابت‌پذیر با تکنولوژی متوسط و بالا

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دسیرناز شورای عالی آمایش سرزمین

- حفظ و ارتقای هویت و میراث تاریخی- فرهنگی به ویژه گشودگی فرهنگی و پیشگامی در عرصه نوآوری پذیری
- توسعه گرد شگری و اکوتوریسم پایدار، اجتماع محور، برخوردار از زنجیره های ترکیبی کامل و مبتنی بر بازاریابی و تبلیغات مدرن
- توسعه و بهره گیری کارآمد و بهینه از ظرفیت های منطقه آزاد، مناطق ویژه اقتصادی، بنادر و پسرکرانه های آن
- بهبود یکپارچگی، تنوع و دربر گیرندگی نظام حمل و نقل استان با تأکید بر شیوه های پایدار
- بهره گیری از قابلیت های اقتصاد دریامحور و ترانزیت محور با توجه به موقعیت ویژه استان
- استفاده از ظرفیت دریا به منظور افزایش ظرفیت زیستی با تأکید بر پایداری اکولوژیکی
- توسعه و ارتقای نظام انرژی سبز، تاب آور و با بهره وری بالا
- توسعه زیرساخت ها و ارتقای سطح دسترسی به فناوری های نوین اطلاعات و ارتباطات
- جلوگیری از پراکنده روی و تأکید بر توسعه فشرده، درون افزا و بهینه محیط ساخته شده □
- ایجاد تعادل در ساختار فضایی مورفولوژیکی و کارکردی نظام شهری و روستایی
- افزایش تاب آوری محیط ساخته شده در برابر مخاطرات طبیعی و در مطابقت با اصول پدافند غیر عامل
- ایجاد و تقویت عدالت دربر گیرنده و ارتقای سرمایه اجتماعی
- تحکیم هویت ملی، دینی، قومی و استانی
- توانمندسازی و ایجاد زمینه های مشارکت فعال و موثر اجتماعات محلی
- ارتقای شاخص های توسعه با تأکید بر تعلیم و تربیت کودکان زیر ۶ سال
- **۶-۲- شکل بندی کلان نظام فضایی استان (تصویر چشم انداز توسعه استان)**
- سازمان فضایی استان، الگویی چندمرکزی مبتنی بر نظام توزیع شبکه ای
- جهت گیری الگوی محورهای توسعه، علاوه بر محورهای مرکزی و شرقی به سوی محورهای غرب استان
- نظام محورهای توسعه، مبتنی بر الگوی شبکه ای - حلقه ای
- منطقه گرایی و روابط همکارانه در قالب نظام ملی بنادر خزری، شامل بنادر انزلی و امیرآباد در سطح یک با بندر آستارا و بنادر استان گلستان و نیز پسرکرانه های خشکی و دریایی آنها

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دسیرناز شورای عالی آمایش سرزمین

- سازمان فضایی تراشه‌ای، شبکه‌ای و یکپارچه با روابط و پیوندهای قوی فرمانطقه‌ای با پیروی از الگوی کالبدی - شکلی منسجم مبتنی بر عملکرد یکپارچه و چندکنش‌گر

قلمروهای اولویت‌دار استقرار جمعیت

اولویت استقرار جمعیت در هر یک از نواحی چهارگانه برنامه‌ریزی استان به شرح زیر است:

- ناحیه مرکزی با اولویت سکونت‌گاه‌های مستقر در حوزه متراکم جمعیتی رشت - بندرانزلی به‌عنوان بزرگترین حوزه جمعیتی

- ناحیه غربی با اولویت سکونت‌گاه‌های مستقر در محور رضوانشهر - تالش - آستارا و حوزه متراکم صومعه‌سرا - فومن

- ناحیه شرقی با اولویت سکونت‌گاه‌های مستقر در حوزه متراکم آستانه‌اشرفیه - لاهیجان - لنگرود و زیر حوزه‌های کیاشهر - چاف و چمخاله و رودسر - چابکسر

- ناحیه جنوبی با اولویت کانون‌های شهری رودبار - منجیل - رستم‌آباد - لوشان

- روستاهای بزرگ و مکان مرکزی استان همراه با حوزه نفوذ آن‌ها با تأکید بر جلوگیری از تبدیل نقاط مذکور به شهر بجز دو روستای بزرگ دستک و ضیابر

- سایر سکونت‌گاه‌های شهری و روستایی

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت (فعالیت‌های کشاورزی، صنعت و معدن و خدمات)

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت‌های بخش کشاورزی

- پهنه ساحلی، جلگه‌ای و کوهپایه‌ای استان

- پهنه‌های جنوبی استان (امکان توسعه فعالیت‌های مرتبط با باغداری و زراعت با تغییرات مهندسی در اراضی شیب‌دار و توسعه شبکه‌های نوین آبیاری)

- صیدگاه‌ها و پهنه‌های مناسب کشاورزی دریایی

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

- استفاده از ظرفیت‌های تکمیل‌نشده و غیرفعال شهرک‌ها و نواحی صنعتی موجود

- ایجاد شهرک و نواحی صنعتی محدود در پهنه جنوبی (شهرستان رودبار) و پهنه غربی (شهرستان‌های تالش و آستارا)

- گسترش فضایی شهرک‌ها و نواحی صنعتی شهرستان‌های رشت، لنگرود، لاهیجان و بندرانزلی

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دیسرناژ شورای عالی آمایش سرزمین

– استفاده از ظرفیت‌های کارگاه‌های بزرگ صنعتی نیمه فعال و غیر فعال استان

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت‌های خدمات گردشگری

- عرصه‌های تاریخی و فرهنگی استان
- عرصه‌های طبیعی استان شامل نوار ساحلی، مناطق جلگه‌ای، کوهپایه‌ای و کوهستانی به استثنای مناطق در معرض مخاطرات طبیعی و مناطق چهارگانه حفاظتی
- عرصه‌های روستایی دارای پتانسیل‌های توسعه گردشگری طبیعی، تاریخی و فرهنگی (روستاها، هدف گردشگری)

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت‌های دریا محور

- کانون‌های دریایی شامل بنادر و مراکز صنایع دریایی
- محورهای دریایی شامل مسیرهای حمل و نقل و گردشگری دریایی
- پهنه‌های دریایی شامل صیدگاه‌های بستر ساز شکل‌گیری خوشه‌های فعالیتی دریایی و پرورش ماهی در قفس
- پهنه‌های دارای پتانسیل بهره‌برداری از منابع انرژی دریایی
- پهنه‌های توسعه ورزش‌ها و تفریحات دریایی و ساحلی

قلمروهای نامناسب استقرار جمعیت و فعالیت

محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های ناشی از قوانین و مقررات (از جمله حرایم رودخانه‌ها، حرایم امنیتی-حفاظتی و ...)

قلمروهای دارای محدودیت استقرار جمعیت

- قلمروهای جنگلی، تالابی و مناطق حفاظتی
- پهنه‌های با مخاطرات طبیعی بالا
- حرایم طبیعی و اراضی دارای توان اکولوژیک بالا در حفاظت

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت‌های کشاورزی و معدنی و گردشگری

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت‌های کشاورزی

- قلمروهای محیط زیست طبیعی (محدودیت گسترش در قلمرو جنگل‌ها، تالاب‌ها و مناطق حفاظتی)
- پهنه‌های دارای محدودیت ناشی از قوانین و مقررات (محدوده شهرها، منابع طبیعی و حرایم آنها)
- پهنه‌های دارای محدودیت‌های طبیعی

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دسیرناز شورای عالی آمایش سرزمین

- قلمروهای محیط زیست طبیعی (محدودیت گسترش در قلمرو جنگل‌ها، تالاب‌ها و مناطق حفاظتی)
  - اراضی ساحلی و حریم تالاب‌ها
  - محدوده شهرها (محدودیت گسترش فعالیت‌های صنعتی آلاینده)
  - پهنه‌های دارای محدودیت‌های طبیعی با دسترس پذیری پایین و درجه بالای مخاطرات طبیعی
  - قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت‌های گردشگری**
  - اراضی دارای توان اکولوژیک بالا در حفاظت
  - پهنه‌های دارای درجه بالای مخاطرات طبیعی
- ماده ۳- سند اجرایی آمایش استان گیلان به قرار زیر است:**

۳-۱- تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان

تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان

- کشاورزی با تأکید بر تولید محصولات استراتژیک، ارگانیک و دارای مزیت رقابتی (هم‌چون برنج، چای، زیتون، فندق، ابریشم، مرکبات، کیوی، بادام زمینی، محصولات گلخانه‌ای، گیاهان دارویی، گل گاوزبان، عسل، طیور و انواع آبزیان)
- صنعت با اولویت سرمایه‌گذاری در صنایع با فناوری متوسط و بالا، نوین، پاک و غیرآلاینده، صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی و صنایع دریامحور
- گردشگری طبیعی، فرهنگی - تاریخی، دریایی، سلامت (پزشکی، طبیعت درمانی، تندرستی) و ورزشی به عنوان یکی از کانون‌های اصلی جذب گردشگری
- حمل‌ونقل، ترانزیت و بازرگانی با تأکید بر پیوندهای فراملی (نوستراک و تراسیکا)
- خدمات ممتاز بازرگانی، آموزش عالی (تامین نیازهای منطقه به ویژه در بخش‌های کشاورزی)، سلامت (پزشکی، طبیعت درمانی، تندرستی) و حوزه سالمندی در سطوح ملی و فراملی
- تأمین انرژی با تأکید بر انرژی‌های نو و تجدیدپذیر

تخصص‌های نواحی استان

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دستگاه شورای عالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

ناحیه برنامه ریزی	تخصص ها و اولویت ها
ناحیه شماره ۱ (ناحیه غربی)	<ul style="list-style-type: none"> - حمل و نقل و ترانزیت و بازرگانی با تاکید بر نقش محور ریلی آستارا - رشت و منطقه ویژه اقتصادی آستارا و پیوندهای فراملی (نوستراک و تراسیکا) - کشاورزی (زراعت، باغداری، دامداری، پرورش ماهیان خاویاری، زنبورداری و شیلات) - گردشگری طبیعی - تاریخی، دریایی، سلامت (پزشکی، طبیعت درمانی، تندرستی) - صنایع دریامحور، صنایع تبدیلی و تکمیلی با اولویت صنایع پاک و با فناوری بالا (صنایع چرم و محصولات چرمی، لاستیک و پلاستیک و بازیافت پلاستیک، مواد و محصولات شیمیایی، چوب و محصولات چوبی) - خدمات پشتیبان تولیدات کشاورزی و صنعتی، گردشگری، بازرگانی و مالی، سلامت و حوزه سالمندی با تاکید بر پیوندهای فراملی در مقیاس استان
ناحیه شماره ۲ (ناحیه مرکزی)	<ul style="list-style-type: none"> - حمل و نقل، ترانزیت، بازرگانی با تاکید بر نقش محور رشت - بندرانزلی - آستارا - صنعت بزرگ با ارزش افزوده بالا، صنایع تبدیلی و تکمیلی با اولویت صنایع پاک و با فناوری بالا (صنایع چرم و محصولات چرمی، منسوجات و پوشاک، ماشین آلات، لاستیک و پلاستیک و بازیافت پلاستیک، مواد و محصولات شیمیایی چوب و محصولات چوبی) و معدن - گردشگری طبیعی - تاریخی، دریایی، سلامت (پزشکی، طبیعت درمانی، تندرستی) و ورزشی - خدمات پشتیبان تولیدات کشاورزی و صنعتی، گردشگری، بازرگانی، مالی، آموزش و سلامت و حوزه سالمندی در مقیاس فراملی، ملی و منطقه‌ای - کشاورزی (زراعت، باغداری، زراعت چوب، کشت گلخانه‌ای، دام سنگین، پرورش طیور و نوغان‌داری، شیلات و آبی‌پروری) - استحصال انرژی‌های نو و تجدیدپذیر (انرژی آب)
ناحیه شماره ۳ (ناحیه شرقی)	<ul style="list-style-type: none"> - کشاورزی (زراعت و باغداری با تاکید بر برنج، چای، بادام زمینی، گیاهان دارویی، گل‌گاوزبان، فندق، پرورش طیور و نوغان‌داری، زراعت چوب، شیلات و آبیان) - گردشگری طبیعی - تاریخی و دریایی - بازرگانی با تاکید بر تجارت محصولات کشاورزی و منطقه ویژه اقتصادی لاهیجان - صنایع تبدیلی و تکمیلی با اولویت صنایع پاک و با فناوری بالا (صنایع غذایی، مواد و محصولات شیمیایی، صنایع منسوجات و پوشاک، لاستیک و پلاستیک، چوب و محصولات چوبی) - خدمات پشتیبان تولیدات کشاورزی و صنعتی، گردشگری، بازرگانی، مالی، آموزش و سلامت و حوزه سالمندی در مقیاس استان، منطقه، ملی و فراملی
ناحیه شماره ۴ (ناحیه جنوبی)	<ul style="list-style-type: none"> - استحصال انرژی‌های نو و تجدیدپذیر (انرژی برق از باد به مرکزیت منجیل و رودبار) - صنایع بزرگ، صنایع تبدیلی و تکمیلی با اولویت صنایع پاک و با فناوری بالا (صنایع غذایی، لاستیک، بازیافت، مواد و محصولات شیمیایی) و معدن - کشاورزی (باغداری با تاکید بر زیتون و گردو، دام سنگین، دام سبک، زنبور عسل) - گردشگری طبیعی - تاریخی - حمل و نقل و ترانزیت با تاکید بر پیوندهای ملی و تقویت کریدور شمال - جنوب و شرق به غرب

۲-۳- سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان

سیاست‌های منابع طبیعی و محیط زیست

- حفظ، احیا و بهره‌برداری بهینه و خردمندانه از سرمایه‌ها و منابع طبیعی تجدید شونده از طریق اصلاح سیستم بهره‌برداری، بازنگری در قوانین حفظ عرصه‌های ملی، پایش عرصه‌ها با استفاده از تکنولوژی‌های مدرن
- اتخاذ سیاست‌های تشویقی و تنبیهی در جهت حمایت از تولید و مصرف انرژی‌های نو و تجدیدپذیر و کاهش آلاینده‌گی
- توسعه سیستم‌های نظارت و پایش آلاینده‌های زیست محیطی در فرایندهای صنعتی، کشاورزی، خدماتی، زیربنایی و سکونت‌گاهی
- گسترش سیستم‌های پایش منابع زیستی
- توسعه رویکرد بوم‌شناسی صنعتی با تأکید بر توسعه و حمایت از صنایع بازیافت و بهره‌وری سبز
- حمایت از کارآفرینی سبز
- برقراری ارتباط و تعامل با کشورهای پیشرو در زمینه انتقال دانش و فناوری‌های زیست محیطی
- تقویت همگرایی دستگاه‌های اجرایی مربوطه در حفاظت و بهره‌برداری خردمندانه از محیط زیست
- ارتقای سطح عمومی آگاهی‌های زیست محیطی و تقویت و توسعه همکاری‌ها و مشارکت‌های مردمی برای حفاظت از زیست بوم‌ها و پیشگیری از آلودگی
- حفاظت و بهسازی مناطق چهارگانه محیط زیستی و زیست بوم‌های بحرانی از جمله تالاب‌ها و رودخانه‌ها
- توسعه گردشگری طبیعی در عرصه‌های جنگلی و مناطق حفاظت شده و اکوسیستم‌های ساحلی و تالابی

سیاست‌های حوزه منابع آب

- تخصیص بهینه منابع آب در سطح حوضه‌های آبریز، منطقه‌ای و محلی
- ایجاد چرخه بسته آب و استفاده از منابع آبی غیر متعارف با تأکید بر پتانسیل بخش خصوصی
- ارتقای بهره‌وری و راندمان آب در کلیه بخش‌های مصرف به ویژه در کشاورزی
- حفظ و ارتقای کیفیت منابع آب و پیشگیری از آلودگی آن
- احیاء و تعادل بخشی منابع آب زیر زمینی
- ارتقای مشارکت بهره‌برداران و ذینفعان در مدیریت منابع آب و تأسیسات آبی

سیاست‌های حوزه کشاورزی

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دسیرناز شورای عالی آمایش سرزمین

- حفظ کاربری و یکپارچگی اراضی کشاورزی و ساماندهی و تثبیت مالکیت ها
- توسعه همه جانبه کشت های گلخانه ای از طریق ایجاد زمینه های سرمایه گذاری داخلی و خارجی در جهت ساخت گلخانه های مدرن و هوشمند
- حفاظت از خاک ها و کاستن از نرخ فرسایش آبی با تاکید بر حفظ مراتع و اراضی کشاورزی
- تکمیل زنجیره های ارزش در یک ساختار همکارانه و هم افزا شامل خوشه های فضایی کشاورزی، کریدورهای کشاورزی، پارک های کشاورزی - صنعتی، مراکز رشد و کارآفرینی و مناطق ویژه کشاورزی
- دانش بنیان ساختن کشاورزی و توانمندسازی منابع انسانی و نوسازی ساختار تحقیق، آموزش و ترویج کشاورزی
- ارتقای سیستم آبی پروری با تاکید بر کاهش مصرف آب با تاکید بر تولید ماهیان استخوانی و خاویاری
- ساماندهی فعالیت های پسین و پیشین کشاورزی با تاکید بر توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی
- تاکید به کشاورزی هوشمند به منظور سازگاری با تغییرات اجتناب ناپذیر اقلیمی
- گزینش نژادهای سازگار انواع دام و طیور با هدف افزایش تولید گوشت و فراوری آنها در استان
- ترویج در تولید محصولات سالم و ارگانیک (اعم از دام و طیور، محصولات زراعی، باغی، دارویی و...)

سیاست های حوزه صنعت

- ایجاد و توسعه زنجیره ارزش مبتنی بر پتانسیل های استان و تعمیق صنعتی
- ایجاد و گسترش زیر ساخت های توسعه فناوری و صنایع پیشرفته، دانش بنیان و نانو تکنولوژی
- بستر سازی در زمینه ایجاد صنایع دریایی چند منظوره تقاضا محور در منطقه خزر و فرا منطقه
- حمایت از شرکتهای کوچک و متوسط و ایجاد و توسعه واحدهای تحقیقاتی و R&D
- توسعه واحدهای موجود در تکمیل حلقه های زنجیره ارزش صنعت لوازم خانگی
- حمایت از ایجاد صنایع صادراتی مبتنی بر تولید داخل و صادرات مجدد
- بهبود مستمر سهولت انجام کسب و کار و حمایت از خوشه های کسب و کار
- توسعه سرمایه گذاری، زیر ساخت و فن آوری در حوزه بهره برداری معدنی

سیاست های حوزه گردشگری

- پیکر بندی نظام گردشگری استان بر اساس مدارها، محورها و کانون های گردشگری در سطوح فراملی، ملی و منطقه ای

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دسیرناز شورای عالی آمایش سرزمین

- ساماندهی و تجهیز جاذبه‌های گردشگری، تعیین حوزه‌های گردشگری برنامه‌ریزی شده و هدایت گردشگران به این مکان‌ها
- ایجاد محدودیت‌های ساختاری و اقتصادی جهت هدایت برنامه‌ریزی شده گردشگران به حوزه‌های برنامه‌ریزی شده
- بازاریابی و توسعه برندهای گردشگری استان در سطوح فراملی، ملی و منطقه‌ای و برنامه‌ریزی برای برگزاری رویدادهای فرهنگی - تاریخی استان

سیاست‌های حوزه بازرگانی

- توسعه زیرساخت‌ها، تولید و صادرات مجدد در منطقه آزاد انزلی و مناطق ویژه اقتصادی استان
- تقویت پیوندهای اقتصادی در بین منطقه آزاد تجاری- صنعتی، مناطق ویژه اقتصادی و سرزمین اصلی
- تقویت دیپلماسی اقتصادی استان و تسهیل تعاملات بین المللی فعالان اقتصادی و شرکای خارجی
- فراگیر نمودن تجارت الکترونیکی
- تغییر الگوهای سفر از خوردو - محور به ریل - محور و حمل و نقل عمومی
- شکل دهی ساختار ریلی سبک و ارتباط مراکز اصلی استان به آن

سیاست‌های حوزه زیربنایی

- ارتقای کمی و کیفی شبکه جاده‌ای استان با تاکید بر کریدورها و راه‌های شریانی
- ارتقای کارکرد بنادر استان، ایجاد مرکز لجستیک و تبدیل بندر انزلی / کاسپین به بندر مادر (Home Port) برای شرکت‌های کشتیرانی
- توسعه حمل و نقل چند وجهی
- ارتقای کمی و کیفی زیر ساخت‌های حمل و نقل جاده‌ای
- بهره‌گیری بهینه از ظرفیت‌های حمل و نقل هوایی
- گسترش شبکه‌های حمل و نقل ریلی و اتصال به کریدورهای ترانزیتی بین المللی (نوستراک و تراسیکا) با رعایت سطوح استاندارد جهانی
- ایجاد و توسعه شبکه حمل و نقل پاک
- ارتقای زیرساخت‌ها و روساخت‌های گردشگری دریایی

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دسیرناز شورای عالی آمایش سرزمین

- مدیریت خطرپذیری (ریسک)، بحران و رعایت اصول پدافند غیرعامل در طراحی، ساخت و بهره‌برداری از تاسیسات زیربنایی
- افزایش سهم انرژی‌های تجدیدپذیر در ظرفیت تولید برق استان
- کاهش ضایعات و تلفات در بخش تولید، انتقال و توزیع انرژی
- توسعه بازار و تجاری‌سازی فناوری‌های انرژی‌های تجدیدپذیر و دوستدار محیط زیست
- توسعه زیر ساخت‌های تولید و انتقال برق و تلاش برای تأمین الزامات تبدیل استان به قطب تامین و تبادل برق در بعد ملی و فراملی
- افزایش پهنای باند دسترسی به شبکه‌ها (شبکه ملی اطلاعات و اینترنت)
- بهبود و توسعه زیرساخت‌های شبکه‌های پستی و ترافیکی
- افزایش پوشش شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات
- شکل‌دهی ساختار فضایی نظام نوآوری منطقه‌ای در استان گیلان با تاکید بر دانشگاه‌ها، مراکز رشد و فناوری، پارک‌های علم و فناوری، مراکز تحقیق و توسعه
- سیاست‌های نظام سکونتگاهی**
- توسعه سطح پوشش خدمات عمومی و رفاهی به صورت متوازن در نقاط شهری
- توسعه فضاهای سبز، عمومی و تفرجگاهی
- تعادل بخشی و ساماندهی به نظام شهری و روستایی استان
- ارتقای کارآمدی مدیریت جامع شهری و تقویت و توسعه مدیریت یکپارچه روستایی
- افزایش کارایی و ایمنی سیستم‌های حمل و نقل شهری
- بهسازی و نوسازی بافت‌های ناکارآمد و فرسوده، ساماندهی سکونتگاهی غیر رسمی و احیا و باززنده سازی بافت‌های تاریخی
- مدیریت جامع پسماند، پساب و روان‌آب‌های شهری
- بهبود سیستم مدیریت بحران، ارتقای کیفیت پدافند غیرعامل و ایمن سازی شهرهای استان در برابر مخاطرات طبیعی
- ساماندهی سیما و منظر و مناسب‌سازی فضاهای شهری متناسب با نیاز گروه‌های اجتماعی خاص

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دستگاه شورای عالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- توانمندسازی اقتصادی نقاط روستایی استان
- ارتقای کیفیت محیطی و توسعه کالبدی سکونتگاه روستایی متناسب با ویژگی‌های بومی - محلی، فرهنگی، اجتماعی و تاریخی
- توجه خاص به توسعه مبتنی بر منافع و شرایط محلی و بومی در مناطق مرزی
- تقویت ارتباطات و پیوندهای اقتصادی و اجتماعی مناطق مرزی

سیاست‌های اجتماعی - فرهنگی

- توسعه برنامه‌های حمایتی از مادران و رشد و تکامل همه جانبه کودکان زیر ۶ سال با مشارکت بین بخشی
- توسعه متوازن و ایجاد عدالت توزیعی در ارائه خدمات اقتصادی و اجتماعی در نقاط بحرانی و حاد
- یکپارچه‌سازی سیاست‌ها، برنامه‌ها و طرح‌های مدیریت شهری و روستایی در استان گیلان در حوزه آسیب‌های اجتماعی
- توانمندسازی و ساماندهی وضعیت اجتماعی - فرهنگی سکونتگاه‌های غیررسمی، مناطق بحرانی و مهاجر فرست
- گسترش چتر خدمات اجتماعی و حمایتی به اقشار در معرض آسیب و آسیب‌دیده

۳-۳- تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی

مناطق مستعد توسعه زیرساخت‌ها

- پهنه جنوبی استان واقع در شهرستان رودبار از ظرفیت مناسبی جهت تولید انرژی‌های بادی و خورشیدی برخوردار است.
- پهنه جنوبی دریای خزر در مجاورت بندرانزلی از ظرفیت مناسبی جهت تولید انرژی از امواج برخوردار است.
- مهم‌ترین پهنه مستعد جهت توسعه زیرساخت‌های تامین منابع آب استان، پهنه‌های استقرار سدهای مخزنی، انحرافی و لاستیکی بر روی روخانه‌های سفیدرود، سفارود، کرگانرود، پسیخان، شلمانرود، ماسوله رودخان، زیلکی رود، پلرود، چاکرود، نیلرود، گوهررود، دیسام، شمروود، خالکایی، لنگرود رود در نواحی مرکزی، جنوبی، غربی و شرقی استان است.
- مهم‌ترین پهنه‌های مدیریت پسماند، اولویت اول پهنه جنوبی استان (منطقه لوشان) و بهینه‌سازی مراکز مدیریت پسماند در مناطق آستارا، تالش، بندرانزلی، رشت، لاهیجان، آستانه، رودسر و لنگرود

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناز شوراعالی آمایش سرزمین

شورایعالی آمایش سرزمین

– مهم ترین پهنه های مدیریت پساب، با اولویت سکونت گاه هایی است که خروجی پساب آن ها به تالاب ها به ویژه، تالاب انزلی، رودخانه ها به ویژه، رودخانه سفید رود و اراضی کشاورزی وارد می شود.

– مهم ترین پهنه های توسعه زیرساخت های ارتباطات و فن آوری اطلاعات با بعد فراملی، پهنه مرکزی استان

مناطق مستعد توسعه شهری و روستایی

مناطق مستعد توسعه شهری

شهر	سلسله مراتب اندازه شهری در افق	سطح بندی کارکردی	سیاست گذاری فضایی
رشت	شهر بسیار بزرگ	سطح نخست (مرکز فرماندهی و هدایت توسعه)	پالایش و بهبود فضایی
بندر انزلی	شهر میانی بزرگ	سطح دو	تثبیت و نگهداشت فضایی
لاهیجان	شهر میانی بزرگ	سطح دو	پالایش و بهبود فضایی
لنگرود	شهر میانی بزرگ	سطح سه	پالایش و بهبود فضایی
تالش	شهر میانی کوچک	سطح سه	پالایش و بهبود فضایی
آستارا	شهر میانی کوچک	سطح سه	پالایش و بهبود فضایی
صومعه سرا	شهر میانی کوچک	سطح سه	پالایش و بهبود فضایی
آستانه اشرفیه	شهر میانی کوچک	سطح سه	تثبیت و نگهداشت فضایی
رودسر	شهر کوچک	سطح سه	تثبیت و نگهداشت فضایی
فومن	شهر کوچک	سطح سه	تثبیت و نگهداشت فضایی
خمام	شهر کوچک	سطح چهار	پالایش و بهبود فضایی
سیاهکل	شهر کوچک	سطح چهار	تثبیت و نگهداشت فضایی
رضوانشهر	شهر کوچک	سطح چهار	پالایش و بهبود فضایی
ماسال	شهر کوچک	سطح چهار	پالایش و بهبود فضایی
منجیل	شهر بسیار کوچک	سطح چهار	پالایش و بهبود فضایی
املش	شهر بسیار کوچک	سطح چهار	تثبیت و نگهداشت فضایی
کیاشهر	شهر بسیار کوچک	سطح چهار	تثبیت و نگهداشت فضایی
رستم آباد	شهر بسیار کوچک	سطح چهار	پالایش و بهبود فضایی
لوشان	شهر بسیار کوچک	سطح چهار	پالایش و بهبود فضایی
سنگر	شهر بسیار کوچک	سطح چهار	پالایش و بهبود فضایی
کلاچای	شهر بسیار کوچک	سطح چهار	تثبیت و نگهداشت فضایی

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور

دستورالعمل شورای عالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

شهر	سلسله مراتب اندازه شهری در افق	سطح بندی کار کردی	سیاست گذاری فضایی
لوندویل	شهر بسیار کوچک	سطح چهار	پالایش و بهبود فضایی
اسالم	شهر بسیار کوچک	سطح چهار	پالایش و بهبود فضایی
رحیم آباد	شهر بسیار کوچک	سطح چهار	تثبیت و نگهداشت فضایی
لشت نشا	شهر بسیار کوچک	سطح چهار	پالایش و بهبود فضایی
رودبار	شهر بسیار کوچک	سطح سه	پالایش و بهبود فضایی
کوحصفهان	شهر بسیار کوچک	سطح چهار	پالایش و بهبود فضایی
چاف و چمخاله	شهر بسیار کوچک	سطح پنج	پالایش و بهبود فضایی
چابکسر	شهر بسیار کوچک	سطح پنج	تثبیت و نگهداشت فضایی
شفت	روستا - شهر بزرگ	سطح پنج	تثبیت و نگهداشت فضایی
پره سر	شهر بسیار کوچک	سطح پنج	پالایش و بهبود فضایی
لولمان	روستا - شهر بزرگ	سطح پنج	پالایش و بهبود فضایی
خشکبیجار	روستا - شهر بزرگ	سطح پنج	پالایش و بهبود فضایی
مرجقل	روستا - شهر بزرگ	سطح پنج	پالایش و بهبود فضایی
کومله	روستا - شهر بزرگ	سطح پنج	پالایش و بهبود فضایی
بازار جمعه	روستا - شهر بزرگ	سطح پنج	پالایش و بهبود فضایی
چوبر	روستا - شهر بزرگ	سطح پنج	پالایش و بهبود فضایی
شلمان	روستا - شهر بزرگ	سطح پنج	پالایش و بهبود فضایی
گوراب زرمیخ	روستا - شهر بزرگ	سطح پنج	پالایش و بهبود فضایی
واجارگاه	روستا - شهر بزرگ	سطح پنج	تثبیت و نگهداشت فضایی
حویق	روستا - شهر بزرگ	سطح پنج	پالایش و بهبود فضایی
لیسار	روستا - شهر بزرگ	سطح پنج	پالایش و بهبود فضایی
رودبنه	روستا - شهر کوچک	سطح پنج	پالایش و بهبود فضایی
چیرنده	روستا - شهر کوچک	سطح پنج	پالایش و بهبود فضایی
رانکوه	روستا - شهر کوچک	سطح پنج	تثبیت و نگهداشت فضایی
احمدسرگوراب	روستا - شهر کوچک	سطح پنج	تثبیت و نگهداشت فضایی
اطاقور	روستا - شهر کوچک	سطح پنج	پالایش و بهبود فضایی
دیلمان	روستا - شهر کوچک	سطح چهار	پالایش و بهبود فضایی
ماکلوان	روستا - شهر کوچک	سطح پنج	تثبیت و نگهداشت فضایی

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور

دیرخاژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

شهر	سلسله مراتب اندازه شهری در افق	سطح بندی کار کردی	سیاست گذاری فضایی
بره سر	روستا - شهر کوچک	سطح پنج	پالایش و بهبود فضایی
توتکابن	روستا - شهر کوچک	سطح پنج	پالایش و بهبود فضایی
ماسوله	روستا - شهر کوچک	سطح پنج	تثبیت و نگهداشت فضایی
دستک	روستا - شهر کوچک	سطح پنج	ایجاد و بهبود فضایی
ضیابر	روستا - شهر کوچک	سطح پنج	ایجاد و بهبود فضایی

مناطق مستعد توسعه روستایی

– روستاهای بزرگ و مکان مرکزی استان همراه با حوزه نفوذ آنها با تأکید بر جلوگیری از تبدیل نقاط مذکور به شهر به جز دو روستای بزرگ دستک و ضیابر

مناطق مستعد توسعه فعالیت های کشاورزی

خوشه	محدوده خوشه	شهر کار کردی خوشه	پارک کشاورزی - صنعتی	مرکز رشد و کارآفرینی پشتیبان
خوشه شیلات (صید و آبی پروری)	ناحیه مرکزی	شفت	ناحیه صنعتی خرطوم	موسسه تحقیقات بین المللی تاسماهیان دریای خزر - مرکز تحقیقات فرآوری آبزیان - مرکز تحقیقات علوم شیلاتی و فنون دریایی دکترا کیوان - پژوهشگاه بیوتکنولوژی جانوری
	ناحیه شرقی	لنگرود	ناحیه صنعتی یعقوبیه (شماره ۲ لنگرود)	
	ناحیه غربی	آستارا	ناحیه صنعتی در شمال تالش	
خوشه ماهیان خاویاری	ناحیه مرکزی	بندر انزلی	ناحیه صنعتی خمیران (شماره ۲ انزلی)	
	ناحیه شرقی	آستانه اشرفیه	ناحیه صنعتی لشت نشا و ناحیه صنعتی پرکاپشت	
	ناحیه غربی	تالش	ناحیه صنعتی خاله سرا	
	ناحیه مرکزی	رشت	ناحیه صنعتی رشت و ناحیه صنعتی فیض آباد رشت	
خوشه برنج	ناحیه شرقی	آستانه اشرفیه	ناحیه صنعتی لشت نشا و ناحیه صنعتی پرکاپشت	
	مناطق جلگه ای نواحی چهارگانه	رشت، آستانه اشرفیه، تالش، صومعه سرا	ناحیه صنعتی کیشستان ناحیه صنعتی رشت ناحیه صنعتی لشت نشا ناحیه صنعتی پرکاپشت ناحیه صنعتی خاله سرا	

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناز شوراعالی آمایش سرزمین

شورایعالی آمایش سرزمین

خوشه	محدوده خوشه	شهر کارکردی خوشه	پارک کشاورزی - صنعتی	مرکز رشد و کارآفرینی پشتیبان
			ناحیه صنعتی فیض آباد رشت	
خوشه چای	نواحی شرقی و مرکزی	لاهیجان، فومن، املش	ناحیه صنعتی تموشل لاهیجان ناحیه صنعتی لیل لنگرود ناحیه صنعتی لگموج املش صعتی کوچیچال ناحیه صنعتی خرطوم	پژوهشکده چای کشور - مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی
خوشه زیتون	ناحیه جنوبی	رودبار	ناحیه صنعتی خرشک	مرکز تحقیقات زیتون رودبار - مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی
خوشه بادام زمینی	شهرستان آستانه اشرفیه	آستانه اشرفیه	ناحیه صنعتی پرکاپشت	مرکز تحقیقات بادام زمینی آستانه - مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی
خوشه فندق	ناحیه شرقی	رودسر، املش	ناحیه صنعتی آسیابسران و ناحیه صنعتی لگموج املش	مرکز تحقیقات فندق اشکورات - مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی
خوشه ابریشم	ناحیه مرکزی	صومعه سرا، فومن	ناحیه صنعتی کوچیچال ناحیه صنعتی خرطوم ناحیه صنعتی کیشستان	مرکز تحقیقات کرم ابریشم کشور - مرکز توسعه نوغانداری کشور - پژوهشگاه بیوتکنولوژی جانوری
	ناحیه شرقی	لنگرود	ناحیه صنعتی لیل	
خوشه کیوی	ناحیه غربی و ناحیه شرقی	تالش و رودسر	ناحیه صنعتی در شمال تالش ناحیه صنعتی آسیابسران	مرکز تحقیقات کیوی حویق - مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی - ایستگاه تحقیقات زراعی آستارا
خوشه گیاهان دارویی	ناحیه شرقی	سیاهکل، رودسر، املش	ناحیه صنعتی دیلمان، ناحیه صنعتی آسیابسران و ناحیه صنعتی لگموج املش	مرکز تحقیقات گیاهان دارویی دیلمان
	ناحیه غربی	تالش، ماسال	ناحیه صنعتی خاله سرا شهرک صنعتی ماسال	
	ناحیه جنوبی	رودبار	ناحیه صنعتی خرشک	
خوشه عسل	نواحی غربی و مرکزی	تالش، ماسال، رضوانشهر	ناحیه صنعتی خاله سرا ناحیه صنعتی سکام ناحیه صنعتی در شمال تالش شهرک صنعتی ماسال	مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی - پژوهشگاه بیوتکنولوژی جانوری

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرخاژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورایعالی آمایش سرزمین

خوشه	محدوده خوشه	شهر کارکردی خوشه	پارک کشاورزی - صنعتی	مرکز رشد و کارآفرینی پشتیبان
خوشه مرکبات	ناحیه شرقی	رودسر، لنگرود	ناحیه صنعتی آسیاب سران و ناحیه صنعتی لگموج ناحیه صنعتی لیل	مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی - پژوهشگاه مرکبات و میوه های نیمه گرمسیری (رامسر)
خوشه کشت گلخانه ای	ناحیه شرقی	لاهیجان، رودسر، سیاهکل	ناحیه صنعتی تموشل لاهیجان ناحیه صنعتی آسیاب سران شهرک گلخانه ای دیسام سیاهکل	مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی - ایستگاه تحقیقات گل و گیاهان زینتی لاهیجان
	ناحیه مرکزی	صومعه سرا، رشت، ماسال	ناحیه صنعتی کیشستان، ناحیه صنعتی فیض آباد رشت شهرک گلخانه ای سپیدرود رشت، شهرک گلخانه ای شیخ نشین ماسال	
	ناحیه غربی	رضوانشهر	شهرک گلخانه ای هاشم آباد رضوانشهر	
خوشه طیور	ناحیه مرکزی	صومعه سرا، رشت	ناحیه صنعتی کیشستان ناحیه صنعتی فیض آباد رشت	مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی - پژوهشگاه بیوتکنولوژی جانوری
	ناحیه جنوبی	رودبار	ناحیه صنعتی خرشک	
خوشه زراعت چوب	ناحیه مرکزی	صومعه سرا، آستانه اشرفیه، ماسال	شهرک صنعتی صومعه سرا ناحیه صنعتی لشت نشا شهرک صنعتی ماسال	مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی
	ناحیه غربی	رضوانشهر	ناحیه صنعتی رضوانشهر	
خوشه گل و گیاهان زینتی	ناحیه جلگه ای شرقی	رودسر، رشت	ناحیه صنعتی آسیاب سران ناحیه صنعتی رشت ناحیه صنعتی فیض آباد رشت	مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی - ایستگاه تحقیقات گل و گیاهان زینتی لاهیجان
خوشه دام	نواحی چهارگانه برنامه ریزی	رشت، رودبار، ماسال، رودسر	ناحیه صنعتی رشت و ناحیه صنعتی فیض آباد رشت ناحیه صنعتی آسیاب سران ناحیه صنعتی لگموج شهرک صنعتی ماسال ناحیه صنعتی خرشک	مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی

مناطق مستعد توسعه فعالیت های صنعتی و معدنی

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دسیرناز شورای عالی آمایش سرزمین

- شهرک‌ها و نواحی صنعتی موجود (استفاده از ظرفیت‌های تکمیل نشده و غیر فعال)
- مراکز بزرگ صنعتی موجود استان و اراضی تحت مالکیت آن‌ها (استفاده از ظرفیت‌های نیمه فعال و غیر فعال)
- گسترش فضایی شهرک سپیدرود رشت، شهرک صنعتی لاهیجان، شهرک صنعتی انزلی و ناحیه‌های صنعتی آسیابسران، رشت، یعقوبیه، لشت‌نشا، تموشل و خمیران
- منطقه منجیل و لوشان جهت ایجاد شهرک تخصصی فناوری، انرژی و بازیافت
- شهرک صنعتی مرزی آستارا
- شهرستان تالش جهت ایجاد ناحیه صنعتی تخصصی کیوی
- مناطق مستعد توسعه خدمات و بازرگانی**
- منطقه آزاد انزلی و مناطق ویژه اقتصادی آستارا و لاهیجان مستعد توسعه خدمات پولی-مالی، لجستیکی، خدمات پشتیبان تولید
- شهر رشت با توجه به مرکزیت استان، مستعد توسعه فعالیت‌های مرتبط با خدمات اجتماعی، فرهنگی، خدمات برتر، بازرگانی و پشتیبان تولید
- مراکز شهرستان‌ها، مراکز اصلی ارائه‌دهنده خدمات اداری - انتظامی، بهداشتی و درمانی، آموزش عالی، آموزش مهارت‌های حرفه‌ای، فرهنگی و اجتماعی، خدمات پشتیبان تولید
- شهرهای بالای ۱۰ هزار نفر مراکز ارائه‌دهنده خدمات ورزشی، گردشگری و آموزش مهارت‌های حرفه‌ای
- روستاهای بزرگ و مکان مرکزی استان، مراکز اصلی ارائه‌دهنده خدمات آموزش عمومی، بهداشتی، کشاورزی و مصرف
- مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های گردشگری**
- عرصه‌های طبیعی استان، شامل نوار ساحلی، مناطق جلگه‌ای، کوهپایه‌ای و کوهستانی به استثناء مناطق در معرض مخاطرات طبیعی و مناطق چهارگانه حفاظتی
- عرصه‌های تاریخی و فرهنگی استان
- عرصه‌های روستایی دارای پتانسیل‌های توسعه گردشگری طبیعی، تاریخی و فرهنگی (روستاها هدف گردشگری)

الگوی استقرار و نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دسیرناز شورای عالی آمایش سرزمین

- شبکه‌ای شدن نظام سکونتگاهی و جلوگیری از تبدیل شدن روستاها به شهرها و ایجاد شهرهای جدید (به جز دو روستای بزرگ دستک و ضیابز)
- ایجاد رابطه هم بسته میان سکونتگاه‌های شهری و روستایی
- شهرهای همکار شامل شهرهای همکار رشت - بندر انزلی، شهرهای همکار لنگرود - لاهیجان - آستانه اشرفیه
- شهرهای همکار فومن - صومعه سرا، شهرهای همکار آستارا - تالش و شهرهای همکار رودبار - منجیل - رستم آباد - لوشان
- در ساختارهای روستایی نیز مکان‌های مرکزی در روستاهای بزرگ استان همراه با حوزه نفوذ آنها
- الگوی توزیع خدمات اجتماعی در سطح مناطق**
- خدمات برتر آموزش عالی در شهر رشت به عنوان سطح نخست در مقیاس فراملی، ملی و منطقه‌ای
- سطح دوم خدمات برتر آموزش عالی در مقیاس منطقه‌ای و استانی در شهرهای بندرانزلی، لاهیجان، لنگرود، تالش، آستارا، صومعه سرا، آستانه اشرفیه، رودسر، فومن و رودبار
- خدمات برتر بهداشتی و درمانی شهر رشت در سطح نخست در مقیاس فراملی، ملی و منطقه‌ای
- سطح دوم خدمات برتر بهداشتی و درمانی در مقیاس فراملی بندرانزلی، لاهیجان، تالش و آستارا (بیمارستان‌های آستارا، تالش و بندر انزلی به عنوان درگاه ورودی ارجاع بیماران به بیمارستان‌های تخصصی و فوق تخصصی شهر رشت)
- سطح سوم خدمات بهداشتی و درمانی در مقیاس ناحیه‌ای لنگرود، صومعه سرا، آستانه اشرفیه، رودسر، فومن، سیاهکل، رضوانشهر، ماسال، رودبار، املش، شفت
- خدمات برتر فرهنگی و اجتماعی در شهرهای رشت، لاهیجان، بندرانزلی و فومن
- سطح دوم خدمات برتر فرهنگی و اجتماعی در شهرهای لنگرود، تالش، آستارا، صومعه سرا، آستانه اشرفیه، رودسر، سیاهکل، ماسال، رودبار و ماسوله
- خدمات برتر ورزشی در شهرهای رشت و انزلی در مقیاس فراملی، ملی و منطقه‌ای
- سطح دوم خدمات برتر ورزشی در مقیاس منطقه‌ای و استانی در شهرهای لاهیجان و تالش
- الگوی توزیع خدمات گردشگری و بازرگانی در سطح مناطق**

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دسیرناز شورای عالی آمایش سرزمین

- خدمات برتر گرد شگری و تفریحی در مقیاس فراملی، ملی و منطقه‌ای در شهرهای رشت، بندرانزلی، لاهیجان، آستارا، تالش، فومن، چاف و چمخاله و ماسوله
  - سطح دو خدمات برتر گردشگری در شهرهای رودسر، لنگرود، آستانه اشرفیه، ماسال، کیاشهر، کلاچای و دیلمان
  - سطح سه خدمات برتر گردشگری در شهرهای لوشان، صومعه‌سرا، سیاهکل، املش، اسالم، رودبار و چابکسر
  - سطح نخست خدمات برتر تحقیق و توسعه در شهرهای رشت، بندرانزلی، لاهیجان و منجیل
  - سطح دو خدمات برتر تحقیق و توسعه در شهرهای لنگرود، تالش، رضوانشهر، صومعه‌سرا، آستانه اشرفیه، رودسر، فومن و رودبار
  - سطح سوم خدمات برتر تحقیق و توسعه در شهرهای آستارا و چابکسر
  - سطح نخست خدمات برتر بیمه در شهرهای رشت، بندرانزلی و آستارا
  - سطح دو خدمات برتر بیمه در شهرهای لاهیجان و تالش
  - سطح سوم خدمات برتر بیمه در شهرهای لنگرود، صومعه‌سرا، آستانه اشرفیه، رودسر، فومن و رودبار
  - سطح نخست خدمات برتر حرفه‌ای و کسب و کار در شهر رشت
  - سطح دو خدمات برتر حرفه‌ای و کسب و کار در شهرهای بندرانزلی، آستارا و لاهیجان
  - سطح دو خدمات برتر حرفه‌ای و کسب و کار در شهرهای لنگرود، تالش، صومعه‌سرا، آستانه اشرفیه، رودسر، فومن و رودبار
  - سطح نخست خدمات برتر مالی و بازاریابی در شهر رشت به عنوان مرکز استان و شهر بندر انزلی به دلیل وجود منطقه آزاد انزلی
  - سطح دو خدمات برتر مالی و بازاریابی در شهرهای آستارا و لاهیجان
  - سطح دو خدمات برتر مالی و بازاریابی در شهرهای لنگرود، تالش، صومعه‌سرا، آستانه اشرفیه، رودسر و فومن
- سازمان فضایی شبکه‌های اصلی زیربنایی**
ارتباطات فراملی
- اتصال به کریدور شمال - جنوب از طریق دو بندر چابهار و بندر عباس به بندر انزلی و آستارا و نیز اتصال ریلی به جمهوری آذربایجان از طریق اتصال به راه آهن آستارا (ایران) - آستارا (جمهوری آذربایجان).

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرخاژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورایعالی آمایش سرزمین

- اتصال به کریدور شرق - غرب از طریق اتصال خطوط دریای بندر اکتائو و کریک به بندرانزلی و آستارا و مسیر
ریلی سرخس - قزوین - رشت - آستارا

ارتباطات ملی و منطقه‌ای

محورهای ارتباطات جاده‌ای استان گیلان در افق آمایش

محور	سطح بندی ارتباطی	سطح بندی کارکردی	مقیاس کارکردی	سلسله مراتب ارتباطی	سیاست گذاری فضایی
قزوین - رشت	سطح نخست	سطح نخست	فراملی	آزادراه	پالایش و بهبود فضایی
سراوان - فومن - صومعه سرا - پونل	سطح نخست	سطح دو	فراملی	بزرگراه	پالایش و بهبود فضایی
امامزاده هاشم - بندرانزلی	سطح نخست	سطح دو	فراملی	آزادراه	ایجاد و توسعه فضایی
بندر انزلی - رضوانشهر - تالش - آستارا	سطح نخست	سطح دو	فراملی	بزرگراه	ایجاد و توسعه فضایی
سراوان - رشت	سطح نخست	سطح نخست	ملی	بزرگراه	تثبیت و نگهداشت فضایی
رشت - خمام - بندرانزلی	سطح نخست	سطح نخست	ملی	بزرگراه	تثبیت و نگهداشت فضایی
رشت - فومن	سطح دو	سطح دو	ملی	بزرگراه	تثبیت و نگهداشت فضایی
سراوان - سیاهکل - لاهیجان	سطح دو	سطح سه	ملی	بزرگراه	پالایش و بهبود فضایی
رشت - لاهیجان - چابکسر	سطح دو	سطح نخست	ملی	بزرگراه	پالایش و بهبود فضایی
رودبار - زنجان	سطح دو	سطح سه	ملی	بزرگراه	ایجاد و توسعه فضایی
رودسر - چمخاله	سطح سه	سطح سه	منطقه‌ای	راه اصلی	ایجاد و توسعه فضایی
چمخاله - بندرانزلی	سطح سه	سطح سه	منطقه‌ای	راه اصلی	پالایش و بهبود فضایی
کلاچای - رحیم آباد - قزوین	سطح سه	سطح سه	منطقه‌ای	راه اصلی	ایجاد و توسعه فضایی
رضوانشهر - خلخال	سطح سه	سطح سه	منطقه‌ای	راه اصلی	پالایش و بهبود فضایی
اسالم - خلخال	سطح سه	سطح سه	منطقه‌ای	راه اصلی	پالایش و بهبود فضایی
آستارا - اردبیل	سطح سه	سطح سه	منطقه‌ای	راه اصلی	پالایش و بهبود فضایی

- راه آهن قزوین - رشت - انزلی - آستارا

- خط آهن ساحلی گنبد - ساری - بندر انزلی - آستارا با کارکرد گردشگری

- خط ریلی سبک درون منطقه‌ای به مرکزیت شهر رشت و به صورت شعاعی به شهرهای اطراف با کارکرد گردشگری و دسترسی روزانه

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دسیرناز شورای عالی آمایش سرزمین

- مسیرهای گردشگری دریایی بندرانزلی - تالش - آستارا - باکو و بندرانزلی - بندر کاسپین - بندر کیشهر - بندر چمخاله - بندر نوشهر - بندر امیرآباد - بندر.

- محورهای سبک ریلی که به صورت آنتن از شهر رشت منشعب می شوند و در نقاطی، دارای تقاطع با ایستگاه‌های تبدلی راه آهن سراسری هستند، در مقیاس منطقه‌ای، عمل می کنند. این راه آهن در سمت غرب تا صومعه سرا و فومن امتداد یافته و از سمت شرق تا رودسر ادامه می یابد و از سمت شمال نیز تا منطقه آزاد انزلی و بندر انزلی

ساختار فضایی نظام ارتباطات دریایی

- بندر انزلی و کاسپین در سطح نخست و با نقش تجاری - گردشگری
- بندر آستارا در سطح دوم با نقش تجاری - گردشگری
- سه بندر تالش، چاف و چمخاله و کیشهر نیز با نقش‌های گردشگری و صیادی کانون‌های ارتباطات دریایی

- مسیرهای دریایی با نقش تجاری و ترانزیت و مسیرهای گردشگری دریایی
- مسیرهای بندر باکو و بندر ترکمن‌باشی در مقیاس فراملی و مسیرهای بندر آستارا، بندر نوشهر، بندر امیرآباد، بندر ترکمن و بندر گمیشان در مقیاس ملی

ساختار فضایی نظام ارتباطات هوایی

- توسعه، پالایش و بهبود فضایی فرودگاه بین‌المللی سردار جنگل رشت

ماده ۴- برنامه‌های اجرایی آمایش استان گیلان به قرار زیر است:

نظام سکونتگاهی و توزیع فضایی جمعیت

- برنامه ساماندهی کالبدی- فضایی سکونتگاه‌ها (شهری - روستایی)
- برنامه توسعه زیرساخت‌های پشتیبان تولید و بهبود اکوسیستم‌های پشتیبان شرکت‌های دانش‌بنیان کارآفرین و نوآور

- برنامه توسعه سطح و ارتقای کیفیت خدمات برتر

صنعت و معدن

- برنامه توسعه، تکمیل و تجهیز زنجیره‌ها، خوشه‌ها، تعاونی‌ها و واحدهای فعال و نیمه فعال صنعتی

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دبیرخانه شورای عالی آمایش سرزمین

- برنامه ایجاد، توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساخت ها، فضاها و تسهیلات مرتبط با صنایع
- برنامه حفاظت و صیانت از محیط زیست و کاهش آلودگی ها منتج از فعالیت های صنعتی و معدنی
- برنامه توسعه دریامحور پایدار استان (ایجاد و توسعه صنایع دریایی)

ارتباطات و فناوری اطلاعات

- برنامه توسعه و تجهیز زیرساخت های پارک علم و فناوری، ایستگاه های تحقیقاتی و مراکز رشد
- توسعه زیر ساخت های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
- برنامه ارتقاء امنیت فضای ارتباطات و فناوری

آموزش، علم و فناوری

- برنامه ساماندهی آموزشی مراکز و موسسات آموزش عالی
- برنامه توسعه و ساماندهی زیرساخت های آموزش و پرورش
- برنامه توسعه و ساماندهی آموزش فنی و حرفه ای

میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

- برنامه توسعه زیرساخت ها، تأسیسات و خدمات مرتبط با گردشگری
- برنامه توسعه گردشگری طبیعی
- برنامه توسعه گردشگری تاریخی/فرهنگی/مذهبی
- برنامه توسعه گردشگری سلامت (پزشکی، طبیعت درمانی، تندرستی)
- برنامه توسعه گردشگری روستایی و عشایری
- برنامه بازاریابی و تبلیغات جاذبه ها و فعالیت های گردشگری
- برنامه ایجاد محورهای گردشگری دریایی
- برنامه حمایت از تولید و صادرات صنایع دستی
- برنامه حفظ و احیاء اماکن و بافت های تاریخی
- برنامه حفظ و احیاء آثار تاریخی

حمل و نقل

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دسیرناز شورای عالی آمایش سرزمین

- برنامه توسعه حمل و نقل چندوجهی
- برنامه منطقه‌ای کردن توسعه بنادر و تجهیز مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در چارچوب بازرگانی بین‌المللی (صادرات مینا)
- برنامه توسعه دریامحور پایدار استان (ایجاد محورهای ترانزیت دریایی)
- برنامه ارتقای ایمنی حمل و نقل
- برنامه ایجاد و توسعه موسسات و پایانه‌های حمل و نقل
- برنامه توسعه خدمات لجستیکی حمل و نقل
- برنامه توسعه و تجهیز حمل و نقل جاده‌ای، ریلی و هوایی

بازرگانی

- برنامه توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساخت‌های مرتبط با بازرگانی (زیربنای بازرگانی، قطب‌ها، کریدورها و ...)
- برنامه توسعه و تکمیل ساختارها، خوشه‌ها، زنجیره‌ها و شبکه‌های بازرگانی
- برنامه توسعه خدمات پشتیبان و لجستیک

کشاورزی و امنیت غذایی

- برنامه ساماندهی مالکیت اراضی (کشاورزی، جنگل‌ها، مراتع و ...)
- برنامه مدیریت مخاطرات محصولات کشاورزی
- برنامه توسعه پرورش زنبورداری
- برنامه ارتقاء تولید محصولات اساسی و استراتژیک
- برنامه مدیریت جامع جنگل‌ها و مراتع استان
- برنامه توسعه مکانیزاسیون کشاورزی
- برنامه بهینه‌سازی بهره‌برداری تولید و فرآوری آبزیان
- برنامه افزایش محصولات باغی و زراعی با تاکید بر محصولات دارای مزیت نسبی استان
- برنامه توسعه کشت و فرآوری گیاهان دارویی
- برنامه تولید محصولات ارگانیک و سالم

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دسیرناز شورای عالی آمایش سرزمین

- برنامه بهبود بهره‌وری آب و اصلاح الگوی کشت
  - برنامه بازسازی و تکثیر آبزیان
  - برنامه تکمیل و توسعه زنجیره های ارزش محصولات کشاورزی
  - برنامه توسعه و توانمندسازی تعاونی‌ها، تشکل های و بهره‌برداران کشاورزی
  - برنامه توسعه پرورش دام و طیور
  - برنامه هوشمندسازی و توسعه کشاورزی دانش‌بنیان
  - برنامه توسعه دریامحور پایدار استان براساس شکل‌دهی کشاورزی مبتنی بر دریا
- آب

- برنامه تأمین آب از منابع متعارف و نامتعارف
  - ساماندهی و حفاظت از بستر و حریم رودخانه‌ها
  - برنامه مدیریت تقاضای آب
  - برنامه ارائه خدمات آب شرب و بهداشتی شهری و روستایی
  - برنامه بهسازی و توسعه تأسیسات آب و فاضلاب و بازچرخانی آب
  - ارتقاء بهره‌وری آب در بخش‌های مختلف
  - برنامه حفاظت و پایش کمی و کیفی منابع آب‌های سطحی و زیرزمینی
- محیط زیست و منابع طبیعی

- برنامه آبخیزداری و آبخوانداری
- برنامه حفاظت خاک
- برنامه احیاء و بهره‌برداری پایدار از مراتع و جنگل‌ها
- برنامه پایش و مدیریت کاهش آلاینده‌ها
- حفاظت و احیاء زیست بوم های آبی
- حفاظت و احیاء زیست بوم های خشکی
- برنامه مدیریت و بازیافت پسماند

انرژی

- برنامه توسعه انرژی‌های نوین و تجدید پذیر
  - برنامه توسعه دریامحور پایدار استان با تولید انرژی از دریا
- دفاعی، امنیتی و پدافند غیر عامل**
- برنامه ایجاد، توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساخت‌ها، امکانات و تسهیلات مرتبط با مدیریت بحران
  - برنامه هدایت، راهبری، پایش و شناسایی تهدیدات و مصون‌سازی و کاهش آسیب‌پذیری مردم، زیرساخت‌ها و کانون‌های جمعیت و فعالیت و استمرار خدمات ضروری (از طریق رعایت اصول، الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافند غیر عامل)
  - برنامه جامع پدافند غیر عامل و مدیریت بحران
  - برنامه توسعه زیرساخت‌های لازم مدیریت بحران (متناسب با نقش استان در پشتیبانی از استان‌های مجاور در مواقع بحران)
  - برنامه خروج تدریجی مراکز خطرزای غیر شهری از نقاط مسکونی
  - برنامه اشراف، صیانت، مقابله، تحلیل و بررسی، معماری و مهندسی و هم‌افزایی اطلاعاتی و امنیتی در مسائل و اهداف راهبردی وزارت اطلاعات در محیط امنیت ملی
- ماده ۵-** تمامی دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی مکلف به رعایت مفاد این سند می‌باشند.
- ماده ۶-** کلیه فعالیت‌های تعریف شده در بخش‌های مختلف این سند باید به گونه‌ای باشد که مجموع نیازها و مصارف آبی آن‌ها محدود به سقف آب قابل برنامه‌ریزی استان در چارچوب پانزدهمین مصوبه‌ی شورای عالی آب در حوضه‌های آبریز درجه ۲- که توسط وزارت نیرو ابلاغ می‌گردد- باشد. وزارت نیرو مکلف است آب قابل برنامه‌ریزی به‌هنگام شده را در دوره‌های زمانی ۵ ساله بازنگری و به تفکیک بخش‌های مختلف مصرف و حوضه‌های آبریز درجه ۲، به استان‌ها ابلاغ نماید.
- ماده ۷-** سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است، گزارش عملکرد سالانه تحقق این سند را در پایان هر سال به دبیرخانه ارسال نموده و دبیرخانه نیز گزارشی از میزان تحقق‌پذیری اسناد آمایش همه استان‌ها را به شورای عالی ارائه می‌دهد.

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دبیرخانه شورای عالی آمایش سرزمین

ماده ۸- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است تمهیدات لازم به منظور تحقق پذیری سند و هم چنین مطالعات آمایش استان در سطح استان را فراهم آورد.

ماده ۹- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است به منظور تحقق عملیاتی سند؛ پیوند بین این سند با مطالعات آتی در سطح استان و برنامه های بلندمدت، میان مدت و کوتاه مدت از جمله بودجه سنواتی در استان را با تعامل و همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور برقرار نماید.

ماده ۱۰- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است حداکثر ظرف مدت یکسال، سند آمایش استان را بر اساس سند ملی آمایش سرزمین بازنگری، بروزرسانی و اسناد مربوطه را به دبیرخانه ارسال نماید.